

Scris de newsreporter pe 25 septembrie 2023, 11:15

Paradoxul bancnotelor si cazul baronului de Vaslui

Cand a fost prins de DNA, presedintele Consiliului Judetean Vaslui Dumitru Buzatu avea o geanta cu peste un milion de lei bani gheata. A fost una din cele mai mari spagi depistate in acest an, dupa ce nu cu mult timp inainte avusese loc alt scandal: cel al spagilor de la Administratia Spitalelor Bucuresti. Daca va uitati putin la circulatia numerarului in economie o sa vedeti un paradox, scrie HotNews.

image-2023-09-19-26544813-41-teanc-bani.jpg

Desi numarul retragerilor de la bancomate a scazut, desi valoarea retragerilor de la bancomate a scazut (indicand aparent o scadere a cererii de bani fizici), numerarul aflat in circulatie a crescut. Ma refer la banii aflati in afara sistemului bancar.

BNR tocmai a publicat luni indicatorii monetari

Numerarul aflat in circulatie (inafara sistemului bancar) la 31 august 2023 a fost de 108.452,3 milioane de lei. Adica peste 20 de miliarde de euro.

La inceputul valoarea numerarului aflat in afara sistemului bancar era de 105,9 miliarde de lei, mai spune Banca Nationala. De asemenea, in afara sistemului bancar se aflau 1,65 miliarde de bancnote si 5,4 miliarde monede. in 2021, in afara sistemului bancar se aflau 1,5 miliarde

bancnote si 5,1 miliarde monede. O parte din acesti bani sunt folositi la cumparaturile de zi cu zi si se regasesc in casierile magazinelor. Dar o parte consistenta scapa oricarei forme de control sau monitorizare.

Fiecarui roman ii corespundea in 2021 numerar de 5200 de lei, iar in 2022 sume urca la peste 5800 de lei

Cresteri ale numarului de bancnote aflate in afara sistemului bancar s-au inregistrat la cupiurile de 1 leu (+8,1%), 10 lei (+10,1%), 100 lei (+2,2%), 200 lei (+11,8%) si 500 lei (+5,4%).

Cea mai mica pondere in numarul total de bancnote aflate in afara sistemului bancar a revenit cupiurii de 500 lei (0,9%), cea in care era toata spaga luata de seful Consiliului Judetean Vaslui.

La finele anului 2022, fiecarui locuitor ii reveneau 87 de bancnote si 286 de monede din cele aflate in afara sistemului bancar. La finele anului 2021, fiecarui locuitor ii reveneau 83 de bancnote si 270 de monede din cele aflate in afara sistemului bancar.

Mita uriasa depistata sambata arata ca o buna parte din numerarul in circulatie e folosit pentru tranzactii ilegale. Dar cine ar putea monitoriza aceste tranzactii? Ar putea institutia care ii emite (BNR) sa aiba un control mai bun asupra lor?

Primul bancher central care a recunoscut [ca se intampla ceva ciudat cu bancnotele](#) a fost Andrew Bailey in 2009, pe atunci casier sef al Bancii Angliei, din martie 2020 guvernator al Bank of England, scrie The Economist (poate necesita abonament). Fiecare bancnota in lire sterline din 1853 poarta semnatura casierului sef, care este responsabil sa se asigure ca Marea Britanie are banii de care e nevoie.

Bailey a pus aceasta intrebare [intr-o conferinta](#). El a mentionat ca a avut o surpriza: pentru ceea ce el a numit „lobby-ul „numerarului este mort””: cererea de numerar a crescut in timp ce lobby-ul pentru platile electronice era la apogeu. El a numit-o „paradoxul bancnotelor”.

Bailey a oferit o explicatie dubla. Pe de o parte, a sustinut el, criza financiara a scazut increderea publicului in banci, asa ca multi oameni au considerat ca este mai sigur sa pastreze numerarul acasa. In acelasi timp, numarul de bancomate era in crestere, ceea ce insemna ca era nevoie de mai multi bani pentru a le alimenta.

Rezerva Federala a Americii avea propria explicatie: intrucat inflatia era scazuta iar dobanzile bancilor erau mici, de ce sa iti plasezi banii in conturi, mai ales ca bancile percep si diverse comisioane?

Toate explicatiile de mai sus sunt mai bune decat [cea propusa de Banca Centrala Europeana \(BCE\)](#) in 2021, cand a publicat un raport consistent despre paradoxul bancnotelor. Dupa ce a analizat tranzactiile cu numerar din tarile din zona euro, banca a concluzionat ca doar aproximativ o cincime din bancnotele aflate in circulatie erau folosite in vanzari si achizitii monitorizate. Cu toate acestea, in 2020 – anul pandemic – cererea de bancnote a fost atat de mare incat bancile centrale din zona euro au tiparit aproximativ 140 de miliarde de euro suplimentar

Nu doar Romania incearca sa inteleaga miscarile ilegale ale numerarului. Bancnote in valoare de miliarde de dolari circula bine-mersi inafara granitelor sale. Aproape un miliard de euro circula inafara zonei euro. Sigur ca nu toti acei bani sunt folositi ilegal. Dar este clar ca avem de-a face cu un vast sistem financiar din umbra, asupra caruia autoritatile nu au nicio putere si nici intentia vadita de a-l supraveghea.

[HotNews](#)

ADRESA: <http://crct.ro/nBXB>